

**ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ ФАКУЛТЕТ ПО
ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ НАУКИ КАТЕДРА „ФИНАНСИ И
СЧЕТОВОДСТВО“**

**КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОКС „БАКАЛАВЪР“ СПЕЦИАЛНОСТ „ФИНАНСИ“**

1. Пазар и видове пазари. Търсене: крива на търсенето; детерминанти на търсенето; закон на търсенето. Предлагане: крива на предлагането; детерминанти; закон на предлагането. Пазарно равновесие. Нарушаване и възстановяване на равновесието в различни времеви периоди. Еластичност на търсенето и на предлагането. Пазарен механизъм: структура и основни принципи.
2. Производство, производствени фактори, производствена функция. Условие за равновесие на фирмата в кратък период: общ, среден и пределен продукт. Видове разходи. Оптимизиране на производствените решения в кратък период. Производствена функция в дълъг период. Аналитични инструменти. Ефекти от мащаба. Приходи и печалба на фирмата и условие за нейното максимизиране.
3. Брутен национален продукт - проблеми и начини на измерване. Производни на брутния национален продукт. Потенциален и фактически брутен национален продукт. Измерване и оценка на растежа, инфлацията и безработицата.
4. Същност и икономическо значение на платежния баланс. Структура и съдържание. Счетоводен и пазарен подход за уравнивяване на платежния баланс.
5. Проста лихва, сложна лихва и дисконтиране. Анюитетни плащания - основни връзки и зависимости, форми и приложение. Влияние на инфлацията при отчитане времевата стойност на парите.
6. Търсене на пари и емисия на централната банка. Класическа количествена теория. Кеймбриджка школа. Кейнсианска теория и Монетарна теория за търсенето на пари. Парични агрегати и емисия на пари от централната банка.
7. Финансови активи на паричния пазар. Функции на паричния пазар. Участници на паричния пазар. Рискове, съпровождащи търговията с краткосрочни финансови инструменти. Класификация и доходност на краткосрочните финансови инструменти: депозитни сертификати, краткосрочни ДЦК, търговски ценни книжа и банкови акцепти.
8. Пазар на криптовалюти. Децентрализирани валути и конвенционални валути: общи черти и различия. Същност на Blockchain технологията и P2P мрежата. Видове дигитални портфейли, криптоборси и битомати. Разплащания в криптовалюти и механизъм на добиване. Анализ на инвестиционните възможности с крипто инструменти. Търговия със CFDs, опции и фючърси върху криптовалюти. Марджин и ливъридж при инвестициите в крипто активи. Initial Coin Offerings (ICO). Основни рискове, свързани с търговията, инвестициите на криптовалюти и ICO.

9. Валутен пазар. Същност и организация на валутния пазар. Участници на валутния пазар. Видове валутни сделки. Валутен курс. Търсене и предлагане на валута. Фактори, които стимулират промените в търсенето и предлагането на валута.
10. Борсов и извънборсов пазар. Принципи на функциониране на фондовия пазар и извънборсовия пазар. Допускане и отстраняване на ценни книжа до/от търговия на регулиран пазар. Борсови поръчки и механизъм на търговия на регулирания пазар. Видове участници. Методология за изчисляване на борсовите индекси. Предмет на дейност, управление и организация на Българска фондова борса. Правила за допускане до търговия.
11. Пазар на дългови и дялови ценни книжа. Характеристики, видове акции и облигации и модели за тяхната оценка. Показатели за доходност на акции и облигации. Облигационни емисии и изисквания при първично публично предлагане на облигации. Процес на емитиране и пласиране на акции. Ползи от инвестирането в облигации.
12. Пазар на дериватни инструменти. Обща характеристика на дериватните инструменти. Основни характеристики на форуърдните и фючърните контракти. Пазар на опции. Видове опции. Същност и особености на договорите за разлика (CFDs) и борсово търгуваните фондове (ETFs).
13. Операции на търговските банки - обща характеристика. Пасивни и активни банкови операции. Обща характеристика и елементи на банковите услуги. Банкови кредити - видове. Методи за определяне на цената на кредита. Специфични форми на кредитиране. Банкови депозити и видове депозитни продукти. Банкова специализация.
14. Банково посредничество. Характеристика на посредническите банкови операции. Видове посреднически операции. Платежни системи - основни видове и характеристики.
15. Лихвен риск. Методи за определяне и управление на лихвения риск, нетен лихвен доход. Чувствителност на банката към лихвен риск.
16. Публични блага. Дефиниция и характерни особености на публичните блага. Чисти блага. Смесени блага. Проблемът „свободен ездач“. Ефективно доставяне на публичните блага.
17. Разпределение на дохода (крива на Лоренц и коефициент на Джини). Основания за преразпределяне на дохода и функции на общественото благосъстояние (утилитарна и ролсианска функции на общественото благосъстояние). Инструменти за преразпределение на дохода.
18. Държавни разходи - теоретични основи. Разходи за социално осигуряване. Разходи по обслужване на държавния дълг.
19. Принципи на данъчното облагане. Данъчно облагане и справедливост. Данъчно облагане и ефективност. Свръх данъчно бреме. Административни разходи и разходи на данъкоплатците. Укриване и избягване на данъци.
20. Бюджетен процес. Съставяне, изпълнение, приключване и отчитане на държавния бюджет. Макрорамка на бюджета.

21. Кръгооборот на капитала, вложен в дълготрайни активи. Амортизация - същност и видове. Методи на амортизация. Амортизационна политика. Управление на печалбата и рентабилността чрез разходите за амортизация. Данъчен ефект от амортизациите.
22. Дългосрочно финансиране на предприятието. Източници за дългосрочно финансиране - вътрешни и външни. Цена на финансиране и степен на финансов риск.
23. Капиталова структура - същност и значение. Влияние на капиталовата структура върху средно претеглената цена на капитала и върху стойността на предприятието. Оптимизация на капиталовата структура.
24. Оптимизация на инвестиционните решения при инвестиции в реални активи. Методи за оценка на ефективността на инвестиционните проекти. Етапи и методи за изследване на риска при инвестиране в реални активи.
25. Оборотен капитал. Обращаемост на оборотния капитал. Управление на материалните запаси. Управление на вземанията. Управление на паричните наличности. Източници за краткосрочно финансиране.
26. Портфейлна теория за инвестициите. Инвестиционни характеристики на портфейла - доходност и риск на инвестиции в портфейл. Модел за оценка на капиталовите активи. Бета-коефициенти - същност, изчисляване и значение.

ЛИТЕРАТУРА

I. Основна литература:

1. Аврамов, Й., Д. Попов, *Теория и история на парите и кредита*, София, Сиела, 2003
2. Брусарски, Р., *Теория на публичните финанси*, Университетско издателство, стопанство, 2007
3. Данъчно и бюджетно законодателство, 2021
4. Добинс, Р., Уит, Ст., *Практически съвети по финансов мениджмънт*, София, 1999
5. Зви Боди, А. Кейн, А. Маркър, *Инвестиции*, София, 2000
6. Консулов, В., *Обща финансова теория*, София, 2014
7. Танева, Г., *Финансови пазари*, Пловдив, 2017
8. Коцев, Цв. и авт. колектив, *Публични финанси*, ИК „Стено“, В., 2008

9. Левинсън, М., *Финансови пазари*, София, Класика и стил, 2004
10. Мишки, Фр., *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*, София, Изток-Запад, 2014
11. Младенов, М., *Пари, банки, кредит*, София, Тракия-М, 2009
12. Николова, Н., *Корпоративни финанси*, С., 2007
13. Петранов, Ст., *Инвестиции. Теория и практика на финансовите инструменти и пазари*, София, Класика и стил, 2010
14. Петров, Г. и авт. колектив, *Корпоративни финанси*, София, 2005
15. Симеонов, М., В. Тодорова, *Финансиране на международната търговия*, София, Тракия-М, 2009
16. Стефанов, Ст., *Инвестиционно банкиране*, Свищов, АИ „Ценов“, 2009
17. Стоенчева, Цв., *Публични финанси.*, С. 2007
18. Стоименов, М., *Международни финанси*, София, Тракия-М, 2011

II. Допълнителна литература:

1. Burton A., Richard F. De Mong, *Principies of Financial Management*, Texas, 1988
2. Patrick B., *Tools and Techniques for Strategic Management*, London, 1989
3. Hermanson, R.H, Eduards, J.H., Salmunson, R.F., *AccountingPrincipies*, Boston,1989
4. Kermit D. L., *Financial Accounting*, Boston, 1989
5. *Malz, A., Financial Risk Management. Model, History and Institutions, New Jersey.John Wiley & Sons, 2011*
6. Fabozzi F. (ed.), *Encyclopedia of Financial Models*, John Wiley & Sons, New York, 2013
7. Ross S., Westerfield R., Jaffe J., *Corporate finance*, 10ed, McGraw-Hill, 2013

Конспектът е приет на КС на катедра „Финанси и счетоводство“ с Протокол № 68/21.07.2020 г. и е утвърден от ФС на ФИСН с Протокол № 145/27.07.2020 г.